

DUHOVNO ŽIVLJENJE

60

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

LA VIDA ESPIRITUAL
Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL
Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE
Weekly Review

10 centavos

BUENOS AIRES
30 — VIII — 1934

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je splošno kulturna slovenska izseljenska družinska revija in izhaja tedensko.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Dopise in vsa vprašanja in sporočila, ki zadevajo vsebino lista pošiljajte, prosimo, na: Uredništvo Duhovnega življenja, Avalos 250, Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uredništva je: 59 Paternal 3919.

V upravnih zadevah, to je zlasti glede naročila, plačila in oglasov, se obračajte, prosimo, na: Upravo Duhovnega življenja, Rio Bamba 562 Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uprave je: 47 Cuyo 0275.

Osební obiski v upravi: za sedaj vsak dan, od 15. do 16. ure.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severoameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Da slehernemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znamkah in bemo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšje nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potom bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštнім giro, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Še ugodnejši način pošiljanja naročnine objavimo, ko bo Uprava korakoma organizirala zveze z dotičnimi deželami. Za danes moremo že sporočiti za: (Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL

BUENOS AIRES, ARGENTINA

Redacción: Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.

Administración: Rio Bamba 562, U. Telef. 47 (Cuyo) 0275.

Dr. Josip Mal, ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani:

Narodni muzej v Ljubljani

En continuación publicamos una colaboración de nuestro corresponsal en Ljubljana, Yugoslavia, Dr. José Mal, Director del Museo Nacional. En el artículo el autor está desarrollando el tema de la historia, significado, necesidad y programa del Museo Nacional en Ljubljana. El valor del Instituto estriba ante todo de sus colecciones de tiempos prehistoricos especialmente paleolíticos, procedentes del lago prehistórico de Emona, entre tanto de colonias lacustres.

Redacción.

Prve prave javne muzeje so začeli snovati v drugi polovici 18. stoletja (po letu 1750 torej) v namenu, da zasije prosveta čim najširšim krogom, v katerih se naj potom teh zbirk poglobi poznanje lastnega naroda, njegovega življenja, običajev in navad, starin, narodnih noš, hišne opreme, širili pa naj bi tudi poznanje posebnosti domače pokrajine v živalstvu, rastlinstvu in sestavi zemlje kot take (geologija).

Na podoben domovinski muzej za Kranjsko je mislil tudi velikodušni podpornik znanosti Žiga baron Cojz, učeni dobrotnik našega prvega umetnega pesnika Vodnika. Njegova bogata zbirka raznih kamnov (mineralij) je potem tvorila dejansko tudi prvo osnovo deželnemu muzeju v Ljubljani, ki so ga dobri dve leti po Cojzovi smrti kranjski deželni stanovi jeseni l. 1821 sklenili ustanoviti.

Kot vzor so si deželni stanovi zamislili načrt graškega muzeja, ki ga je l. 1811 ustanovil Štajercem nadvojvoda Janez. Na področju zgodovine so sklenili zbirati vsakovrstne listine v izvirniku in v prepisu, rokopise in starejše spise sploh, grbe, rodovnike, pečatnike, zgodovinske napise, nagrobnike ter spomenike arheološkega značaja sploh. Osnovala naj bi se tudi galerija slik

vseh za deželo zaslužnih mož, umetnikov in učenjakov; obenem so sklenili zbirati tudi življenjepisne podatke vseh takih mož. Že takoj ob teh prvih početkih so mislili kranjski stanovi tudi na to, da se ustanovi poseben etnografski (narodopisni) oddelek, ki bi obsegal opise in slike narodnih noš in stavb, ljudske pripovedke, pravljice, ženitovanjske in družabne šege in običaje, narodne pesmi in napeve.

Naloga ljubljanskega muzeja naj bi po zamisli prvih osnovateljev razen kulturnozgodovinskega raziskavanja bila tudi ta, da bi pomagal reševati razna v praktičnem življenju potrebna in koristna vprašanja. Pridobival naj bi statistične opise posameznih okrajev ter poleg naravoslovnih zbirk razstavljal posebej še razne prirodne pridelke ter ponazoroval njih predelavo po industriji in obrti ne glede na ožje deželne meje: v mislih so imeli nekak industrijsko obrtni in trgovinski muzej. Tu bi bili razstavljeni razni poljedelski ter industrijski stroji, aparati in inštrumenti, če ne drugače pa vsaj v modelih, ki bi bili v dober nazorni pouk pri fiziki in mehaniki.

Razen zbiranja in urejevanja nabranega gradiva je bil torej eden glavnih smotrov našega muzeja ta, da služi vedi in pouku. In dejanski se ima raziskovanje naše domovine v zgodovinskem, arheološkem in prirodoslovnem oziru zahvaliti za svoj razvoj in razmah predvsem muzeju in pa osebju, ki je na tem muzeju delovalo. V tesni zvezi z muzejem je začel izhajati strokovni časopis Muzejskega društva, ki bo že kmalu sto let glasnik domoznanskih stremeljenj in prizadevanj ljubljanskega muzeja, ki je najstarejši muzej v Jugoslaviji sploh.

V delovanju muzeja je do srede prejšnjega stoletja prevladovalo delovanje v prirodoslovnih panogah, dasi tudi kulturnozgodovinskih nalog niso zanemarjali. Posebno so ves čas pazno zasledovali in shranjevali vse spomenike dobe, ko so našim krajem gospodovali stari Rimljani. Ko so pa odkrili prevažne prazgodovinske naselbine na Ljubljanskem barju in odkrili bogata grobišča in najdišča na Vačah, na Magdalenski gori, na Slepšku pri Mo-

kronogu in drugod, so se s posebno vnemo posvetili arheološkemu raziskavanju naše domovine. Obilica novih in važnih izkopnin je povzročila, da je muzej dobil novo monumentalno stavbo, v katero se je l. 1888 vselil.

Za takrat obsežni dom pa je postal za muzejske zbirke danes že mnogo pretesen in naloga najbližje bodočnosti bo, da se ali zgradba razširi ali pa da se iz sedanje zgradbe izselijo posamezni oddelki (n. pr. etnografski, ki je izza l. 1922 že itak povzdignjen v samostojni Etnografski muzej), tudi prirodoslovne zbirke bi kazalo združiti v poseben muzej, kakor je to že izvedeno v Zagrebu, Beogradu ali Splitu.

Zbirke Narodnega muzeja obsegajo danes naslednje oddelke: 1) arheološkega, 2) numizmatičnega s starimi novci, 3) galerijo slik, kipov in plastike), 4) obrtni oddelek z izdelki raznih dob v kovini, emajlu in steklu, lončene in porcelanske izdelke, vezenine in primerke starega pohištva raznih stoletij. Iz doslej zbranih predmetov bi se že danes mogel osnovati poseben Obrtni muzej; s skupnim in vzajemnim sodelovanjem z Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo v doglednem času do tega muzeja tudi moglo priti. 5) V muzeju je shranjen tudi Škofijski muzej s predmeti cerkvene umetnosti (stari veljavni oltarji, svečniki, kipi, plašči itd.). 6) Prirodopisni oddelek muzeja pa prikazuje predvsem naše domače živalstvo in rastlinstvo, lepa je geološko-paleontološki zvojni razvoj plasti naše zemlje v starih geoloških razdobjih. 7) Mineraloški oddelek z rudninami in kameninami, dočim nam prejšnji kaže razna zbirka, prav tako zanimiv pa je tudi mineraloško-petrografska

MALIN SE JE USTAVIL

Oče Himoja je imel malin, ki se je vrtel noč in dan. Tako urno se je vrtel, da so se temu čudili vsi ljudje in je mlinar Himoja bogatel, da se je kar videlo. Ta malin je bil na veter in je stal visoko na gričku. Postavljen je bil na trdnih temeljih, spodaj je bil zidan, zgoraj pa lesen... hej, otroci, ne veste, kakšna lepa hišica je to bila! Mož, ki jo je bil naredil v onih dobrih starih časih, je moral biti zares izvrsten mojster. Spodaj je imel malin stožer iz enega samega kosa, iz katerega se je dvigalo več kot trideset brun, ki so nosila hišico, krila, streho in še mlinarja, ki ga pa od zunaj nisi mogel videti. Na sto metrov okoli mlina je bilo vse drevje posekano in ker je bila pokrajina ravna, razsežna in odprta, se je ta malin ko morski svetilnik videl daleč naokoli. Najmanjši vetrič je zadel obenj. Krila mu je lahko pognala sapica, tudi tako slabotna, kakršna zadostuje, da se ospé žito ali da izgubi travna bilka svoja zrnca. Ob nevihti je pa malin zdivjal. Kadar je pozimi bril severnik, je mlinar povezal vsa jadra in je pustil le okvir iz kostanjevega lesa, da je obračal kamene. — ne, preimenitno je bilo, to vam povem!

Kadar očka Himo ni spal, je gledal skozi okno osle, ki so z bremeni na hrbtu stopicali proti mlinu ter štel hiše, v katerih so mu bili največ dolžni. Kadar pa je zorela žetev, se je veselil, da bo blaginja drugih tudi njemu pirnesla dobiček. "Za eno vrečo žita, dve vreči moke", takšno je bilo njegovo načelo; pri tem pa je sam še vedno toliko zaslužil, da je v nekaj letih postal najmogočnejši mož v kraju. Skozi ves teden je bil bel od glave do peta; v nedeljo pa ga je imel vsakdo lahko za resničnega gospoda, tako lepo se je oblekel in tako sveže in zadovoljno je izgledal. "Mojster Himo", so ga pozdravljali ljudje. — "No, no, moji dragi!" jim je odgovarjal mlinar.

Vsi ljudje so mu želeli le dobro. Bil je pošten mož. Ko pa se je

postaral, se ga je žalibog nekoliko oprijela skopost. Bogastvo mu je zadržnilo srce in postal je neizprosen do dolžnikov, ki niso v redu plačevali. Nič več ni bil prijazen do revežev, ki niso imeli ne konj ne voz ne oslov in so v eni sami vreči nosili vse svoje žito v malin.

Nekega dne, ko se je na ravnini, vsi rumeni od slamnatih bilk, dvignil svež piš, ki je veselo vrtel platnena krila mlina, sta mlinar in njegova hčerka s prekrižanimi rokami slonela na podoknici in se pogovarjala o bodočnosti. In kakor se to vsakemu godi, sta si jo slikala veliko lepšo, kakor pa je sedanjost. Mlinarjeva hčerka je bila kaj čedna deklica, izgledala je bolj za gospodično kot pa za mlinarico in čeprav ni bila baš hudobna, se je vendar po krivdi svojih staršev, ki so jo na mile viže razvajali, navadila, da je presojala svet z viška domačega mlina — to se pravi nekoliko previsoko.

“Ivanka”, je rekel oče, “Veš kaj, posel nam gre pa zares dobro.”

“No, to je vaša sreča!”

“Tudi tvoja, Ivanka! Zakaaj, če se kaj spoznam na te stvari, bom imel v dveh letih pripravljeno tvojo doto, malin bom lahko prodal in ljudje, tudi meščani in celo najbogatejši med njimi, se bodo prepirali, kdo bo postal zet takega bogataša, kakšen bom jaz. O, dobro poznam ljudi!”

Hčerka se je nasmehnila.

“Veš, to sem pa modro ukrenil, da ne maram več v mletev malih vreč žita, ki dajo prav toliko dela, kot velike, dobička je pa pri njih eno figo. Na naročila beračev ne dam nič več. Naj le nosijo drugim mlet. Ali ni tako, deklič?”

Mlada mlinarica je stegnila roko proti kameniti poti, ki je bila nekdanj široka cesta, zdaj pa vsa zapuščena in zarasla z vrbam. Ta pot se je pričenjajala ob vznožju mlina, vodila globoko notri v dolino, prišla do potočka, ga prekrižala kakor zelena leha in se izgubila v brezkončni dalji, kjer so se črte zabrisale. Od tam so za časa žetve prihajali vozovi, naloženi z ovsom, žitom in koruzo. Sko-

zi vse leto so prihajali po njej prebivalci redkih kmetij, ki so bile raztresene na tej viažni planoti. Ivanka je pokazala na točko na stari cesti in rekla :

“Vidiš, tamle prihaja stara Genfolka, s sinom. Kaj neki nosita na hrbtih? Če prav vidim, vreče žita. Hu, kakšna imenitna odjemalka je ta stara vdova, oče!”

In pričela se je tako veselo in razposajeno smejati, da so se mlinska kolesa, ki jih je zganil najmanjši piš, pričela urneje vrteti.

“Paberkovavka, hu, paberkovavka!” je odgovoril očka Himo. “To jo bom sprejel, boš že videla kako!”

S komolci se je naslonil na rob okna in je nekoliko sklonil svojo močnato glavo. Stara žena pa je medtem s težavo stopala po gričku navzgor in sopla pod vrečo žita. In ko je slednjič vrgla svojo vrečo pred mlinski prag, je od utrujenosti in zadovoljnosti veselo zavzdihnila.

“No”, je rekla in se ozrla na sina, skuštranega petletnega fantka, “zdaj je konec muke.”

Ozrla se je navzgor.

“Dobro jutro, mojster Himo! Glejte, kakšno lepo žito sem vam prinesla v malin. Res ga ni veliko, no seveda ga ni, ampak zdi se mi, da je to, kar ga je, posebno lepo in težko.”

“Kar nazaj ga nesite,” je odvrnil mlinar. “Za boge štiri pesti žita svojega mlina ne bom poganjal v tek. Moj malin rabi večje grižljaje.”

“Ampak lani ste mi ga tako lepo zmleli, očka Himo.”

“Že mogoče. Letos pa ga ne bom več. Ali si me razumela?”

Stara Genfolka je razumela, seveda je razumela. Kako bi ne? Na jok ji je šlo, ko je gledala svojo in Ivančkovo vrečo koruze, ki sta stali druga poleg druge ko piška pri sivi kokoški. Da bi nesla svoje žito nazaj? — ne ali je kaj takega sploh mogoče! Mlinar vendar ne more biti tako grozovit! In napravila se je, kakor bi se hotela obrniti:

“Kar pojdiva, Ivanček!” je rekla. “Očka Himo se samo šali.

Vzel bo tvojo in mojo vrečo žita in nama bo mesto tega vrnil dobre, bele moke.”

Prijela je za roko sina, ki se je oziral proti mlinski linici in rekel: “Noče! ta hudobni mlinar noče!” Komaj pa sta bila mati in sin sredi pobočja navzdol, že se je mlinar ves jezen prikazal na pragu, posegel z odprtima rokama v vreči in metal polne pesti rumene koruze za revežema.

“Na, tu imaš svoje zrnje, stara! Vrni se ponje, če nočeš, da ti vsega razmečem. Takile berači, kot si ti, slabo plačujete. Takim ne bom mlel.”

In iz rok se mu je vsipala koruza ter se valila po zelenem pobočju nizdol. Deževala je na mater in sina in mlinar je bil tako močan, da je ena pest rumenega zrnja priletela celo do vrha mlina in se kakor toča usula na streho.

Zaslišal se je silen ropot in glej čudo! — mlinske peruti so se mahoma ustavile. Mlinar pa ni pazil na to. Ko se je vdova vrnila po vreči, je bil že znotraj mlina in stopal po lestvici navzgor. Lepa Ivanka pa je stala ob oknu in se na vse grlo smejala.

Rjavo krilo in zeleni vdovin jopič je skoraj izginil sredi zelene planjave. V nekaj minutah očka Himo in njegova hčerka več ni sta videla revežev, zato sta se nehala smejati. In zdaj sta opazila, da se malin več ne vrti. Krila so se pač še gibala, se otresala in se zvijala, kakor bi bila nepotrpežljiva, da se zopet začno vrteti. Toda stožer je kljuboval vetru. Malin se je ustavil.

“Platno bo treba nategniti” je rekel mlinar, “nemara je veter postal slabši.”

penjal v dnevih, ko se je veter počasi in slabotno vlačil pod mir-

In je nategnil med lesene droge vse platno kakor ga je nanim nebom. Zdaj se je stresal ves les, celo stene so se stresale in eno mlinsko krilo se je zlomilo pod silnim zračnim pritiskom.

“Prokleti berači!” je zdivjal očka Himo. “To ima človek od tega, če jih poslušaj! Gotovo je veter močnejše pritisknil med tem, ko sem ju odpravljaj!”

Drugi dan je poklical delavce, da bi mu popravili malin. Ko

so končali z delom, jih je plačal, razprostrl platno kot ponavadi in poslušal iz svojega zavetja poleg negibnih koles, čakajoč na vrtenje zgoraj, na ono tožbo, ki je vsako jutro pričala, da so se krila pričela vrteti. Toda brzo je moral platno zgrniti skupaj v strahu, da se ne pripeti nova nesreča. Dolga bruna so se zvijala ko tanki obroči, krila pa se vendarle niso vrtela.

“Vaški delavci se ne razumejo na posel. Samo kvaro delajo”, je rekel mlinar Himo. “Poklical bom one iz mesta. Potem bomo že videli.”

Zares so prišli delavci iz mesta. Otkrili so streho, nadomestili nova krila, napravili mlinarju težke stroške in vendar niso imeli več uspeha kot oni iz vasi. Ko so poskusili novi stroj, ga veter ni mogel spraviti v tek. Piskal je med razpokami, napenjal platno, ga raztrgal. To je bilo vse.

Med tem časom so pa odjemalci izostajali. Očka Himo se je zapletel v tožbe radi dobav, ki jih je bil obljubil, pa jih zdaj ni mogel izvršiti. Ivankina dota se je nehala napihovati. In zgodilo se je: mlinar in njegova hčerka sta pričela jokati.

“Ne morem razumeti, kako nas je mogla doleteti ta strašna nesreča,” je govorila Ivanka. “Ampak vseeno se mi zdi, da imata Genfola svoj delež zraven. Žalila sva ju bila. Kaj se ti zdi, morda bi pa onadva odkrila zakaj se malin več ne vrta?”

“No, če je moči odpraviti zlo z majhno podporo beraču, ne bom skoparil,” je rekel mlinar.

“Kar pojdite očka i nprijazni bodite, zakaj naša sreča je morda odvisna od teh revežev,” je rekla lepa Ivanka.

Očka Himo je vselej ubogal svojo hčerko, tudi takrat, kadar ni imela prav. Zdaj pa jo je zares moral poslušati.

Skozi temnozeleno pota ob potočku se je napotil do Genfolovih. Čim globlje pa je stopal v dolino, tem vlažnejši je postajal zrak: žabe so skakale po mahu na zeleni cesti, duh rastlin s širokimi listi in nikoli pokošenega bičja, ki je pokrival dolino, koder se je zvijal potoček, je pritiskal iz dna zemlje. Mlinar, ki je bil navajen griča, je težko dihal in čimdalje bolj se je nagibal v usmi-

ljenje. Nekoliko stran od ceste je pod vejami opazil Genfolovo hišo, vso pokrito z mahom; trava pri tleh, trava sredi hiše, trava na strehi. Zdelo se je, da je pokrita z lasmi, ki jih veter stresa. Pripogniti si se moral, če si hotel vstopiti. Očka Himo, pa ni vstopil, zakaj sredi ravnine je opazil ozko polje, podobno ravnemu traku, koder je delal samec otrok. Ivan Genfol je bil odvrigel svoj jopič in kopal na ozkem traku zemlje in okoli njega je bilo več plevela ko žitnih bilk.

“Glej, kakšna zanič zemlja, jih mora rediti”, si je govoril mlinar. “In ta mali jo obdeluje! Hej, Ivan Genfol!”

Fant se je obrnil, spoznal očka Himoja in zardel. Lopata se mu je zarila v zemljo. Ker pa je bil vaje, da je z vsemi ljudmi uljudno govoril, je vprašal očka Himoja:

“Kaj želite, oče?”

“Od onega dne, ko sta bila ti in tvoja mati pri meni, se moj malin več ne vrti”

“Kaj morem jaz za to?”

“Morda pa le, kaj vemo? Moja hčerka Ivanka si je utepla v glavo, da se bo malin, ki se je ustavil, ko je zagledal vajin hrbet, spet pričel vrteti, če vaju bo zagledal v lice.”

“Mati je revščine umrla in že petnajst dni delam sam, da posejem to polje, zakaj babica je že prestara za tako delo. Pustite me, oče Himo. Nimam časa, da bi šel z vami.”

Deček je dvignil lopato in udaril po prsti, ki se je razpršila na drobne kepice. Mak je padel po tleh, meta se je onesvestila v prahu, sivka pa se je zdrbila v plave nitke.

“Ampak saj sam pievel raztresaš po polju”, je nadaljeval mlinar. “Poslušaj me: če greš z menoj v malin in znajdeš, kaj mu je, ti bom dal pet vreč moke, da boš od nje lahko živel vso zimo.”

“Nimam časa, oče!”

“Dam ti jih deset iz moje kašče.”

“Očka Himo, nisem mlinar in ne vem, kaj je vašemu mlinu”.

“Ivan Genfolov, seziđal ti bom novo hišo prav ob vznožju

mlina, za babico in zate in prepisal ti bom eno svojih njiv, ki je trikrat večja kot vasa.”

Mali je spustil lopato in šel za možem.

Ko sta stala pred mimom, se krila niso sama odsebe zavrtela, kot si je to domišljala Ivanka. Toda fant je splezal po lestvi, za njim pa mlinar in njegova nči in ker nista imela drugega upanja, sta drug za drugim prosila fanta:

“Le dobro poglej, Ivanček! Odčaraj nam malin! Le dobro poglej vsepovsod!”

Fant je stikal po kotih, ker mu je bilo všeč, da si ogleda malin. Hotel je splezati prav do stožera. Sam mlinar se je sključil in rekel:

“Kar na rame mi splezaj, fant, in na glavo, saj nisi težek. Ali vidiš kaj na stožeru?”

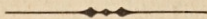
“Ničesar ne vidim,” je rekel Ivan, “toda naše žito duham.”

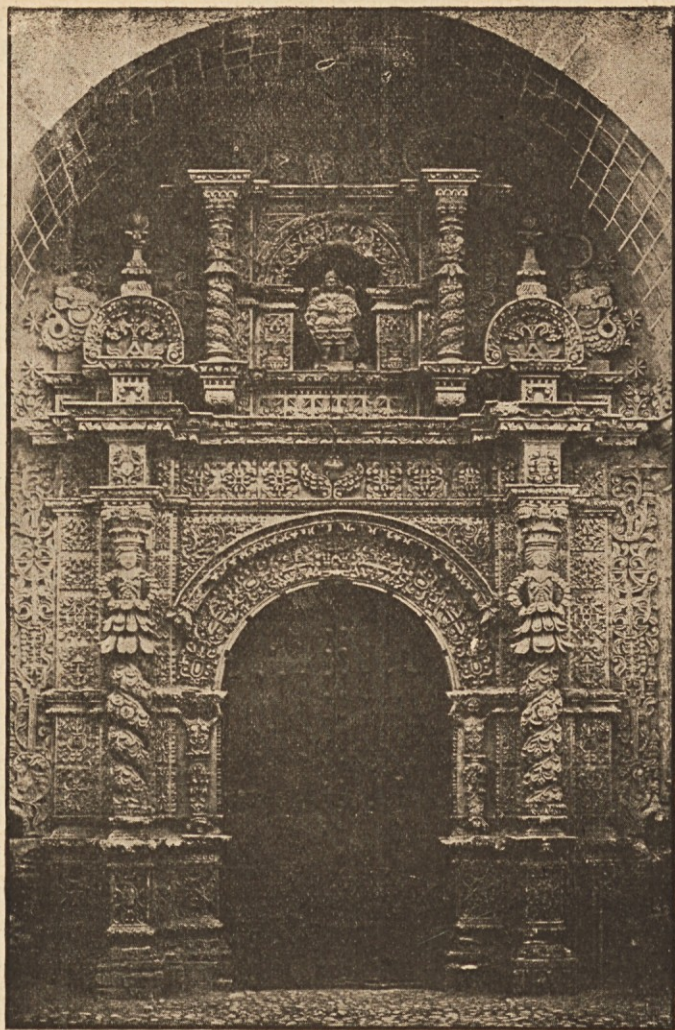
Pri teh besedah se je mojster Himo tako zmešal, da bi bil skoraj vznak padel. Naslonil se je ob leseno ogrodje svojega mlina in rekel:

“Ivanček, obljubim ti...”

Otrok je že segel v odprtino, kjer se je stožerovo drevo nekdanj tako veselo vrtelo. In ker je imel drobne roke, je otipaval vse robove ozkih razpoklin, pa spoznal ob tipanju koruzna zrnca in jih prinesel ven. ...In takoj so se pričela vrteti krila. Gnal jih je jesenski veter in vse leseno ogrodje je veselo zapelo. Od tistega časa se malin ne po dnevi ne ponoči ni več ustavil.

Zdaj pa vidite pod gričkom novo hišico z bogatim žitnim poljem okoli in to polje v letnih mesecih nima druge sence ko ogromna mlinska krila.

Starodavna, umetno rezljana vrata, ena največjih lepot in zanimivosti glavnega mesta sosednje Bolivije, La Paz.

El Chaco, orgullo de la Patria

Chaco živi te dni pod vtisi dveh obiskov, ki popolnoma obvladata sicer nekoliko monotono življenje Chaca. V sredo zvečer pride iz Salte državni predsednik general Agustin P. Justo, ki misli ostati v Resistenci dva ali tri dni. Že nekaj dni pa birmuje med nami nadškof iz Sta Fé msgr. dr. Nicolas Fassolino.

Prevzvišeni nadškof bo menda ostal med nami nekaj tednov in obiskal vse važnejše naselbine. Od blizu in dobro hoče spoznati Chaco, ki tvori del njegove velike škofije.

Kakor je že znano, meri Chaco skoro sto tisoč kvadratnih kilometrov (99.060), to je šestkrat toliko, ko Slovenija kar je je pod Jugoslavijo. Tudi prebivalcev ima danes skoro stotisoč. Leta 1932 jih je štel po uradnih seznamih 84.680, toda od takrat se je njihovo število zelo pomnožilo. Za vse te ogromne pokrajine in za vseh sto tisoč prebivalcev pa je na razplago celih sedem cerkva. Leta 1932 so bile celo samo še štiri. Prevzvišeni nadškof sedaj študira, kako čim prej in čim popolneje odpomoči tej vsekakor pereči zadevi.

Državni predsednik general A. P. Justo pa se hoče na svoje oči prepričati o gospodarskem napredku Chaca in o njegovih potrebah, zlasti o perečem vprašanju kolonizacije obsežnih zemljišč v Chacu, ki je bilo zadnji čas v parlamentu že opetovano sproženo.

Že ko se je peljal general Justo pred nekaterimi dnevi mimo našega pristanišča Barranqueras je guvernerju doktorju J. C. Castelsu dobesedno izjavil: "El Chaco es un caso grandioso de progreso. Un orgullo de la patria. Hay que cuidarlo mucho — Chaco čudovito napreduje. Ponos je domovine. Zelo moramo skrbeti zanj!"

Črn madež na dobrem imenu Chaca je roparstvo in tihotapstvo. Posebno ropanje goveje živine je na dnevnem redu. Maloštevilna policija ni kos ne roparjem, ne tihotapecem. Pravijo, da je v te umazane zadeve sploh vpletena tudi policija sama, celo

nekaj njenih najvišjih uradnikov. Vendar je bilo zadnji čas več policistov pobitih v bojih z roparji in tihotapei. Za to važno vprašanje se zanima sam predsednik republike, ki hoče — vojak — na vsak način sprati ta madež iz argentinske zemlje.

Druga naša važna zadeva je kanalizacija reke Bermejo, za kar bi znašali stroški dobrih trideset milijonov pesov, čeden znesek, ki pa računajo, da bi bil že v kratkih letih povrnjen. S tem načrtom se bom bavil v posebnem članku, kajti ravno ta kanal bi vtegnil biti velike važnosti za naše ljudi, ki bi se hoteli morda kdaj naseliti v Chacu. V kratkem bodo namreč objavljeni načrti velike državne kolonizacije Chaca, ki bodo gotovo privabili veliko Slovencev v te severne argentinske pokrajine. "Para resolver el problema de la tierra pública hay que considerarlo como una cuestión social y no como una cuestión fiscal — kolonizacijo državne zemlje je treba smatrati kot socialno in ne kot denarno zadevo", je dobesedno dejal sam predsednik general Justo našemu rojaku gospodu Čedo Cetkoviču, ki ga je med drugimi posetil na njegovi jahti, ko je po reki Paraná potoval mimo Chaca in se ustavil za nekaj časa v Barranqueras.

Ogromno bogastvo Chaca je mrtev zaklad, ki ne bo donašal nobenih koristi, dokler zemlja ne bo kolonizirana. Koloniziran pa Chaco ne bo, dokler ne bo imel boljših prometnih zvez. Kanalizacija reke Bermejo je samo ena važna čakovska prometna zadeva. Treba je poleg kanala še mnogih železnic in cest.

Ceste in železnice so v Chacu zelo drage. Ceste morda še dražje ko železnice. Kljub vsakovrstnim težavam je bilo vendar zgrajenih zadnji čas po Chacu cela vrsta železnic. Pred dobrima dvema letoma je bila končana železniška proga, ki veže P. Roque Saenz Peña s provinco Salto. Železniška proga Barranqueras—Metan seče danes ves teritorij od vzhoda proti zapadu. Par mesecev že gradijo progo, ki bo vezala koloniji Florido in Castelli. Ko bo ta proga končana bo dobila zemlja, ki so jo dobili pred tremi leti nemški koloni iz Pampe zastonj, brez njihovega truda komaj preračunljivo vrednost.

Poleg teh prog, ki so že zgrajene ali se gradijo, pripravlja tako država, kakor razne zasebne železniške družbe celo vrsto novih železniških potov, ki bodo odprli za kolonizacijo velikanske množine prvovrstne zemlje, ki leži sedaj prazna in neobdelana.

Opomba uredništva: Za svojo dolžnost smatramo opozoriti naše ljudi, ki se žele osamosvojiti in gospodarsko napredovati, na vse, kar bi jim vtegnilo koristiti. Zato z veseljem prinašamo zanimive članke našega sotrudnika iz Chaca, torej iz samih krajev, ki jih popisuje. Naš gospod dopisnik, občinski uradnik v Restistenciji, glavnem mestu Chaca, je o teh krajih že veliko pisal v razne liste in to pokrajino brez dvoma izmed vseh Slovencev najboljše pozna. Vendar nočemo, da bi se odločali naši ljudje samo na podlagi teh naših člankov. Kolonizacija je zapletena zadeva, in je odvisen kolonistov uspeh od raznih okoliščin, največ od kolonovih osebnih sposobnosti, od njegove odločnosti, vztrajnosti in zdravega gospodarskega čuta. Zelo mnogo kolonov je odlično uspelo, prav veliko kolnizacijskih načrtov pa je v Argentini že žalostno skrahiralo. Naše uredništvo se je obrnilo na odličnega strokovnjaka o ravno sedaj tako važnih kolonizacijskih vprašanjih, ki Argentino iz svoje dolgoletne skušnje dobro pozna, in ki bo napisal nalašč za naš list več temeljitih razprav o kolonizaciji in o kolonih. Na te članke že sedaj opozarjamo. Naj jih naši čitatelji temeljito prečitajo. Prirejani bodo nalašč za naše slovenske izseljenske razmere, iz naših slovenskih vidikov in iz najboljših namenov, brez vsakih špekulacij, ki se s takimi članki tako radi družijo. Vendar še enkrat povdarjamo, naj naši čitatelji na nikogar ne prisegajo, marveč naj o tako važnih zadevah pred vsem sami sodijo, in se vsestransko in čim boljše informirajo, ker bodo raje premalo kakor preveč previdni. Tudi o Chacu samem, ki se zdi, da bo že v kratkem prišel v poštev kot obširna argentinska državna kolonizacijska pokrajina, bomo začeli v kratkem prinašati obširno razpravo izpod peresa gospoda Srečka Ferfolja, ki je napisal o Chacu že mnogo navdušenih člankov v našem, kakor tudi v drugih listih. Naši čitatelji bodo tako pravočasno poučeni in opozorjeni na kolonizacijsko pokrajino, o kateri bo najbrže že v kratkem po argentinskem časopisju mnogo govorjenja.

Argentinski filmi

X. FILM:

Argentinske podgane.

Črna kuga, peste bubónica, tako strašno znana iz zadnjih stoletij evropske in tudi slovenske zgodovine, strah in trepet narodov srednjega in tudi še novega veka, se je spet pojavila pred nekaterimi meseci v severnih argentinskih pokrajinah, Santiago del Estero in Catamarca. Najbolj je divjala nad mestecem Frias, kjer je v nekaterih dneh pokosila tretjino prebivalstva. Neki železničar, ki se je mudil za časa te šibe božje v mestu Frias, mi je pravil stvari, da so se mi ježili lasje. Toda, prihranim si jih za drugo priliko. Danes si oglejmo glavno razširjevalko črne kuge — podgano.

Da je podgana razširjevalka črne kuge, si je današnja znanost edina. Pravzaprav ne podgana sama, marveč neka njena zajedalka, uš, ki smatra podganski kožušček za svoje najpripravnejše bivališče.

Peste bubónica, črna kuga se pojavlja v Argentini sporadično, zdaj tu, zdaj tam. Ko sem leta 1919 prišel v mesto Añatuya v provinci Santiago del Estero, je nastopila čez noč. Utekel sem ji v Tucuman.

Najtehtnejši vzrok strahotne nalezljivke bo pač nesnaga. Ko se je črna kuga zadnjič pojavila, so argentinske oblasti nemudoma napovedale križarsko vojsko vsaki nesnagi. Čisto pravilno so se spravile predvsem na podgane, ki so jih začele uničevati s plinom. Ali, uničevali so podgane samo tako dolgo, dokler je trajala nevarnost, bolezen, in dokler je prežala na prebivalstvo smrt. Ko je kuga ponehala, so izginili tudi vladni čistilci in uničevalci podgan. Uboge podgane, če bi bili Argentinci bolj stano vitni. Bile so prav pametne, da so pravočasno odjenjale in se rešile vsaj tiste, ki so se še mogle.

Ne bom pretiraval in pravil, da je v Argentini toliko podgan ko kobilic. Ako bi jih bilo toliko, bi že zdavnaj pohrustale vse

RIO DE JANEIRO

Brasil

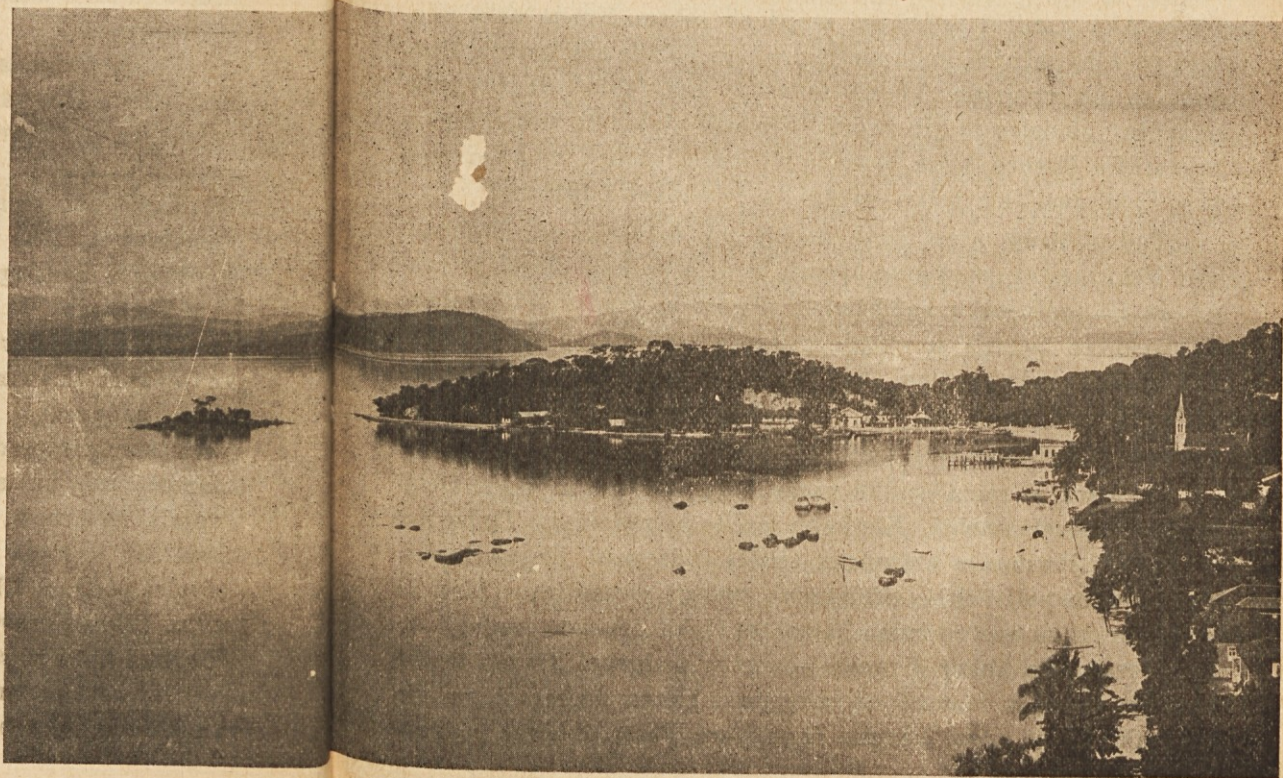
Skoro vsi slovenski argentinski izseljenci smo se na svoji poti v novo domovino ustavili za en cel dan ali vsaj za nekaj ur v glavnem mestu našega velikega soseda Brasila, v Rio de Janeiro, in najbrže nihče ni še pozabil izrednih naravnih lepot, ki jih menda res ne nudi večjih nobeno mesto sveta, kakor priznavajo tudi potopisci, ki so si ogleдали že vse, kar more vesoljni svet lepega nuditi človeškim očem.

Dobro se še spominjam svoje prve poti v Paris. Toliko sem bral in slišal o lepotah pariškega mesta, da me je mesto povsem razočaralo, ko sem se razgledal po njem na svoje oči.

Nič manj hvale nisem slišal o Rio, ki pa mi jo je osebni obisk samo potrdil. Rio je lepši, kakor je mogoče povedati ali kakor ga je mogoče popisati.

Težko bi razsodil, kdaj da je mesto pravzaprav lepše, zvečer, ko so se užgali milijoni luči, ki veselo odsevajo v jezeru — morski zaliv je kakor veliko, 30 km dolgo jezero, posejano s stotinami zvečer ravno tako razsvetljenih otokov in otočičkov — in je v svitu jasnih braziljanskih noči videti skrivnostne obrise gorskih vrhov, ki se v strmih in neverjetnih oblikah dvigajo navpično iz morja skoro tisoč metrov visoko pod nebo.

Ali pa je Rio lepši podnevi, ko je razločneje videti vse vrhove prečudnih oblik: "Dedo de Deus — Božji prst", "Pao d' Assucar — Štok sladkorja", štirideset metrov visoki kip Kristusa Kralja na Monte Corcovado, katerega stene se 720 m visoko povsem navpično dvigajo iz morja. Nejasne oblike slavnega Corcovada je videti na gornji sliki v sredi in v ozadju. Izredno visoke kraljevske palme, kakor jih je lepših težko najti še kje po svetu, bujno tropsko rastlinstvo iz katerega se svetlikajo umetne vile mestnih odličnjakov, in bogatašev, cela vrsta srednjeveških trdnjav in trdnjav in naši blejski podobnih cerkvic po otočju, mnoge stotine vsakovrstnih ladij in ladjic in čolnov in svetlikajočih se jader, vse čudno veselo in živahno, svojevrstna modrina morja, številni zalivi in zalivčki in sipine in gole čeri, ki poleg mnogih stotin otokov in otočkov zvedavo gledajo iz morja, na kar vse navpično zre in greje in se smeje vroče tropsko solnce. — Popotnik.

argentinsko prebivalstvo. Ne morem Vam torej navesti uradne statistike, ker teh mrcin ni tako lahko ugotoviti in prešteti. Ali, da jih je mnogo več, kakor bi si mislil kdo na prvi pogled, je brezdvomno.

Prvič je podgana silno plodna žival. Vrže trikrat na leto po več mladičev. Poleg tega je znano, da so žitorodne dežele, kar je predvsem Argentina, pravi podganski Eldorado, obljubljena dežela.

Bivši ruski vojni ujetniki radi pripovedujejo o veliki poganski nadlogi po žitorodnih pokrajinah. Kdor pa se malo izprehodi po argentinskem kampu, se o nji lahko sam prepriča.

Naravno so vzele podgane najbolj na piko velika žitna skladišča, ki jih vidiš ob vsaki železniški postaji po žitorodnih pokrajinah. Ako v mirni nočni uri stojiš ob takem žitnem skladišču, zdaj pa zdaj začuješ, kako siplje zrnje iz polnih žitnih vreč. Podgane so jih pregrizle. Včasih se vsuje žita toliko, da pokoplje nenasične glodalce in jih poduši. Tovorni vlaki, ki vozijo žito v pristanišča Buenos Aires, Rosario ali Bahia Blanca, so polni podgan. Vsak čas Vam bodo potrdili to železniški uslužbeni.

Tudi Buenos Aires šteje dovolj teh četveronogih prebivalcev. Neki mestni uslužbenec Hrvat, ki dela po kanalih mi je pravil, da jih uničujejo z bombami in plinom in vendar je ta zalega neiztrebljiva. Seveda se varuje podgana podnevi po skrivališčih. Šele ponoči pride na plan. Tisti rojaki, ki imajo nočne službe, mi bodo pritrdili kako pogosto da skačejo podgane v nočnih urah po Buenos Airesu iz ene kvadre v drugo.

Podgana je raznaševalka paratifoide, stekline in kuge. Oblasti bi jih morale uničiti. Kletke in mačke ne zadoščajo. Treba jim je zabraniti vstop v obljudena selišča, odtegniti jim prehrano. Argentinsko poljedelsko ministrstvo svetuje cementirane kleti in goste mreže za vse odprtine kamor se steka umazana voda.

Nevarnejše kakor žive so — mrtve podgane. Truplo mrtve podgane zapušča namreč uš cheopins irritans, kakor ji pravijo učenjaki, ter se prime človeka, če le more. Polna okužene podgan-

ske krvi piči človeka in že je prenešen kužni bacil, ki ga je l. 1894 ugotovil ruski učenjak Persin. Skrajno nevarno je torej dotakniti se mrtve podgane. Ukrep oblasti, da se naj na kugi umrle takoj pokoplje, ne da bi bili položeni na mrtvaški oder ima ravno v tej veliki nalezljivosti svoj izvor.

Podgane, ki obolijo na kugi, njihove zdrave družice same nemudoma izobčijo iz svoje družbe. Vržejo jih na plan. Ko zapazijo, da se začenjajo redčiti vrste zdravih družic, bežijo iz nevarnega okoliša. Ponoči v velikih trumah. Na čelu korakajo izvidniki, ki iščejo hrano, drugi kažejo pot. Ponoči potujejo, podnevi počivajo. Ko prispejo na kakšno varno mesto se ustanovijo ter začnejo loviti miši in druge šibkejše živali. Kadar se koja podgana ujame, njene drugarice vse poizkusijo, da jo rešijo. Po velikih žitnih galponih ob železniških postajah na argentinskem kampu večkrat zastrupljajo žito, da bi jih ugonobili. Mislite, da se ga dotaknejo? V nočni temi natančno razločujejo zastrupljeno žito od zdravega. Samo fosforjeva pasta se zdi da jih privlači z neodoljivo silo, ki je seveda njihova gotova smrt.

Leta 1929 sem vse leto potoval po trgovskih poslih po provincah Cordoba in San Luis. Konec leta je po omenjenih pokrajinah pritislila taka suša, da ni ostala niti ena bilka zelena. Dobesedno je požgala vse poljske naseve. Polnih pet mesecev ni deževalo. Šele januarja 1930 je prišel obilen dež, ki pa ni mogel ničesar več rešiti, ker je bilo že vse uničeno. To je bil tudi za podgane omenjenih pokarjin pereč problem. Čakarerji so mi pravili, da so podgane ponoči jatoma napadale žive živali krave, koze in svinje ter jih oglodale do kosti. Celu ljudi so v nekaterih krajih napadle. Zanimivo sliko iz preseljevanja podgan sem videl o božiču l. 1929 — ob imenovani grozni suši v provinci San Luis blizu mesteca Buena Esperanza. Vozil sem se v avtomobilu iz Buene Esperanze, ko pridemo na mesto, kjer so se prejšno noč najbrže selile podgane. Brezdvomno je ponoči zavozil vanje avto, ravno ko so tekle čez cesto. Kakih 50 metrov na dolgo je bila namreč cesta vsa polna povoženih podgan!

So razne vrste podgan. Najobičajnejša je črna latinsko zvana "mus rattus", ki so jo poznali že stari Egipčani. Saj nam izpričuje zgodovina, da so v starem Egiptu pokončale včasih vso žetev in je vsled tega nastala lakota med prebivalstvom. Črna podgana se danes drži le bolj po polju. Izgnala jo je njena posestrima pepeličarka (mus decumanus). Poslednja je l. 1727 preplavila Rusijo, srednjo Evropo in Francijo. Bilo je v dobi velikega gladu v Judeji in strašnih potresov v Perziji in sosednjih deželah, ko so podgane v strnjenih vojih korakale preko Astrahana. Ruska zgodovina pripoveduje, da so enajst dni plavale preko reke Volge v širini dveh kilometrov.

**
*

Temu filmu hočem dodati povest o slavnoznanem podganolovcu v Hameln, Nemčija. Mnogi trdijo, da ima dogodek zgodovinsko ozadje, kar pa ni verjetno, ker se v tej povesti podgane potaplajo, videli pa smo pravkar da so svojčas plavale čez reko Volgo. Vsekakor je nemško mesto Hameln letošnje leto slovesno proslavilo šeststo petdesetletni spomin tega dogodka in je poročalo o velikih slavnostih vse dnevno svetovno časopisje.

Hameln je staro mestece ob reki Weser v severni Nemčiji. Leto 1284 se je pojavil v njem čudaški človek. Nosil je svojevrstno pestrobojno oblačilo, da so se mu vsi čudili. Izdajal se je za podganolovca ter se ponudil, da za gotovo plačilo reši mesto vseh miši in podgan. Mestni očetje so mu obljubili dvajset cekinov, ako jih reši nadloge. Možakar je nato izvlekel piščalko ter začel na njo piskati. Kmalu so pridrvele iz vseh hiš in skrivališč trume podgan in miši ter se zbrale okrog čarovnika. Ko je bil mnenja, da so prišle vse, se je napotil proti reki Weser, in vsa truma podgan za njim. Tam se je slekel, skočil v vodo in vsa podganska svojat za njim, kjer je utonila.

Ko pa so bili meščani rešeni podganske nadloge, jim je bilo žal, da bi za tako lahko delo plačevali dvajset zlatnikov, in pod raznimi pretvezami so hoteli znižati dogovorjeno svoto. Mož pa se je razjaril ter ogorčen odšel. Dne 24. junaj, na dan sv. Janeza,

se je pojavil na novo ob 7 zjutraj. Tokrat je prišel oblečen kot lovec, strahotnega izgleda, z velikim in čudnim rdečim klobukom. Spet je zapiskala njegova piščalka po ulicah mesteca. Kmalu so prihrumeli — tokrat ne miši in podgane — marveč otroci, dečki in deklice o četrtega leta naprej, med njimi tudi doraščajoča županova hči. Cela truma mu je sledila. Peljal jih je iz mesta, kjer je z njimi vred izginil v podzemeljski jami nekega hriba. To je videla neka pestunja, ki jim je z otrokom v naročju sledila od daleč Vrnila se je v mesto ter razširila žalostno vest. Stariši so leteli pred mestna vrata krvavečega srca iskajoč svojo deco. Matere so začele kričati in pretresljivo plakati. Razposlali so slé po vodi in po suhem, da poizvedó ako so kje videli otroke. Ali vse je bilo zaman. Izgubilo se jih je vsega skupaj sto in trideset. Dvoje se jih je zakasnilo, in sta se vrnila. Toda izmed njiju je bil eden slep, drugi pa gluhonem, tako da slepi ni mogel pokazati kraja pač pa je pripovedoval kako so nepremagljivo sledili podganolovcu; gluhonemi pa je sicer vse videl, toda ničesar slišal. Nekega dečka je izvabila lovčeva piščalka, ko je bil v sami srajci in se je vrnil, da si poišče še jopico. Tako je ubežal nesreči. Ko se je namreč vrnil, so ostali že izginili v votlini hriba, ki jo še danes kažejo. Ulica skozi kojoj so otroci korakali se še danes imenuje v tamošnjem narečju "die bungelose", tiha ulica. Še dandanes se v znamenje žalosti ne sme vršiti v njej noben ples, ne izvajati glasba. Kadar pridejo v mesto svatje iz dežele spremljajoč ženitovanjski par, godei v tej ulici vselej utihnejo. Hrib pa, kjer so otroci izginili, se imenuje "Poppenberg". Desno in levo stoji po en velik kamenit križ.

Konec X filma.

Službeni vestnik Slovenske katoliške misije Buenos Aires.

NEDELJSKO BERILO

Gal 5, 25—6, 10.

Bratje!

Ako živimo po duhu, po duhu tudi ravnajmo! (1)

Ne bodimo željni prazne časti, da bi drug drugega izzivali, (2) drug drugega zavidali.

Bratje, tudi če je kdo zasačen v kakem prestopku; takega vi, ki ste duhovni, v duhu krotkosti opomnite; obenem pazi nase, da tudi ti ne prideš v skušnjava.

Drug drugega bremena nosite (3) in tako spolnite postavo Kristusovo. Zakaj, če kdo misli, da je kaj, ko ni nič, samega sebe vara. Svoje delo naj vsak preudarja in potem bo imel hvalo proti sebi (4) in ne proti drugemu. Vsak bo namreč lastno breme nosil.

(1) Ako pravimo, da živimo po duhu, to je, če pravimo, da smo kristjani, tudi resnično živimo in ravnajmo, kakor se za kristjane spodobi.

(2) Zaradi prazne časti ljudje prav pogosto drug drugega dražijo, drug drugega ponižujejo in zaničujejo.

(3) Drug z drugim potrpiamo, voljno prenesimo, tudi če najdemo na kom kako napako.

(4) Mnogi na ta način iščejo svoje hvale, da druge prezirajo in zaničujejo. Kristjani pa ne tako, ne iščimo svoje hvale v poniževanju drugih, ampak v svojih dobrih delih. Zato naj vsak prevdari svoja dela, svoje življenje, in bo našel dovolj — napak. Tak človek bo pametno ponižen, ne bo hvalil samega sebe in drugih ne bo poniževal.

Kdor se v besedi božji poučuje, naj s tistim, ki ga poučuje, deli vse dobrine. (5)

Nikar se ne motite: Bog se ne da zasmehovati. Kar namreč kdo seje, to bo tudi žel. Kdor seje v svoje meso, (6) bo od mesa žel pogubljenje; kdor pa seje v duha, bo od duha žel večno življenje.

Ko dobro delamo, pa ne omagajmo; kajti ob svojem bomo želi, če ne opešamo.

Dokler imamo torej čas, delajmo dobro vsem, zlasti pa svojim domačim po veri (7).

(5) Pomen je lahko dvojen: Naj postane deležen vseh dobrih lastnosti učiteljevih. Ali pa: Naj deli z njim tudi časne dobrine, naj ga ne pusti lačnega, marveč naj mu dobro z dobrim povrne.

(6) Kdor dela greh, h kateremu ga vabi poželenje njegovega mesa.

(7) Kristjani sme po veri, kakor ena družina. Vsakomur je treba pomagati, če je v potrebi, najbolj pa tistim, ki so z nami iste vere.

Nedeljska misel, ki jo je mogoče povzeti iz današnjega berila in ki jo večkrat med tednom prevdarjaj:

Kdor seje v svoje meso, bo od mesa žel pogubljenje; kdor pa seje v duha, bo od duha žel večno življenje.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Auguština Badalič in Ivan Ručna pred pričama Andrejem Korsič in Alojzijem Badalič. Bilo srečno!

Zakrament svetega krsta je prejela Marija Mercedes Štoka, kateri sta botrovala Ivanka Lojk in Aleksander Štoka. Vse dobro!

Zakrament svetega krsta je prejela Marija Neža Makše, kateri sta botrovala Ivana in Jožef Omahen, in kateri želimo vse najboljše!

V nedeljo dne 9 septembra ob 14.30 uri se bo vršila seja širšega odbora Bratovščine živega rožnega venca v lokalni kot po navadi. — Martin Zidar, podpredsednik.

CERKVENI KOLEDAR

2. september — petnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

3. september — ponedeljek — spomin svetih devic in mučenic Eufemije, Doroteje, Tekle in Erazme, ki so bile za časa cesarja Nerona in mestnega poveljnika Sebasta po doigem mučenju v Ogleju obglavljene zaradi stanovitne vere v Kristusa.

4. september — torek — spomin Mozesa, velikega voditelja judovskega ljudstva, zakonodajalec in preroka.

5. september — sreda — spomin svetega Lavrencija, benečana in prvega beneškega patrijarha potem, ko je bila prenešena patriarhška stolica iz Gradeža v Benetke.

6. september — četrtek — spomin svetega preroka Caharija.

7. september — petek — prvi petek meseca septembra. Prilika za spoved na predvečer od polšeste ure in v petek sam od polosme ure dalje.

8. september — sobota — praznik Marijinega rojstva, Mali Šmaren, ki je bil do pred kratkim zapovedan praznik in ga pri nas doma še vedno prazniško praznujejo. Sveta maša ob sedmih zjutraj.

9. september — šestnajsta pobinkoštna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 260, po navadi.

EVHARISTIČNI KONGRES

Prvi evropski romarji se že pripravljajo na pot. V Buenos Airesu se končujejo zadnje velike priprave. Kakih tri tisoč raznih odborov za čim popolnejši uspeh kongresa se samo širom Argentine neprestano trudi, kako bi čim dostojnejšo čast izkazali Kristusu, svojemu dobrotniku, učeniku in Bogu. Samo v mestu Buenos Aires je organiziranih trideset pripravljalnih odborov raznih narodov. Neprestano, vse dni, posebno seveda ob nedeljah in praznikih se vrše v najrazličnejših mestnih delih mnoga in redno odlično obiskana pripravljalna zborovanja. Izmed dolge vrste takih zborovanj zadnje nedelje naj omenimo zlasti slovensko-hrvaški evharistični dan pri sv. Roku in javno češčenje severovzhodnih buenos ajreških župnij v parku de Agronomia

Za nas Slovence je posebno pereče vprašanje štirih zastav, katerih nabavo je sklenil slovenski pripravljalni odbor. Nabiralne pole so že razdeljene. Lahko pošljete svoj dar tudi Slovenski katoliški misiji Avalos 250.

APOSTOLSKA DELA

(Filip je rekel: "Če veruješ z vsem srcem, se sme zgoditi". In odgovoril je: "Verujem, da je Jezus Kristus Sin božji.")

Ukazal je voz ustaviti in stopila sta v vodo oba, Filip in dvornik, in ga je krstil. Ko sta pa stopila iz vode, je Duh Gospodov vzel Filipa in dvornik ga ni več videl; in šel je vesel svojo pot. Filip se je znašel v Azotu (76) in je dalje gredoč blagovest oznanjal vsem mestom, dokler ni prišel v Cezarejo.

Savel pa, ki je še dihtel po grožnji in moriji zoper učence Gospodove, je šel k velikemu duhovniku in si izprosil od njega pisem do shodnic v Damasku, (77) da bi može in žene tega nauka, če bi jih kaj našel, zvezane privedel v Jeruzalem. Ko pa je bil na poti in se bližal Damasku, ga je nenadoma obsijala svetloba z neba; padel je na tla in zaslišal glas, ki mu je rekel: "Savel, Savel, kaj me preganjaš?" Odgovoril je: "Kdo si, Gospod?" In ta je rekel: "Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš; toda vstani, pojdi v mesto in povedalo se ti bo, kaj ti je treba storiti." Može, ki so z njim potovali, so stali strmé, ker so nekak glas slišali, pa nikogar niso videli. (78) Savel se je dvignil s tal, imel odprte oči, pa ni nič videl. Peljali so ga torej za roko in privedli v Damask. In tri dni ni videl, ni jedel ne pil.

Bil je pa v Damasku neki učenec, po imenu Ananija, katere mu je Gospod rekel v prikazni: "Ananija!" On je odgovoril: "Tukaj sem, Gospod."

(76) Zahodno od Jeruzalema, blizu morja.

(77) Oblast judovskega velikega zbora se je v verskih zadevah raztezala tudi nad Jude, ki so bivali izven Palestine. — V Damasku je bila zelo številna judovska naselbina, ki je imela po Jožefu Flaviju 15.000 prebivalcev.

(78) Pavlovi sopotniki so v prvem hipu padli na tla (Apd 26, 14); ko so vstali, so z zaudenjem strmeli (Apd 9, 7); glas so slišali, videli pa niso nikogar; besed niso razložili (Apd 22, 9).

Malo katekizma za naše male

Živel je v Jezusovem času jako svet mož, Janez Krstnik. Že v mladih letih je šel v puščavo in je delal pokoro. Nosil je obleko iz velblodje dlake in usnjen pas okrog ledij. Njegova jed je bila zelo ubožna. Vina in nobene močne pijače ni pil.

Bog je Janeza poklical, naj gre učiti božjo besedo. In Janez je prišel v okolico reke Jordan in je učil: "Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo."

Tedaj so prihajali k Janezu ljudje iz vse dežele. Obtoževali so se svojih grehov in Janez jih je krščeval v Jordanu.

Ker so takrat ljudje pričakovali Odrešenika, so vsi pomišljali, ali ni morda on sam Kristus. Janez jim je pa rekel: "Jaz vas krščujem z vodo; pride pa za menoj močnejši ko jaz, in jaz nisem vreden, da bi mu odvezal jermen na obuvalu. On vas bo krstil s Svetim Duhom."

Pomni. Janez Krstnik ni pil ne vina ne drugih pijač, ki opijajo. Tudi dandanes je mnogo ljudi, ki so sklenili, da ne bodo uživali opojnih pijač. Takim ljudem pravimo abstinentje. Krščanski abstinentje so izvolili Janeza Krstnika za svojega zaščitnika. — Abstinent naj bi bil vsakdo vsaj do dvajsetega leta. S tem bi koristil sebi in drugim.

Prekomerno pitje močnih in žganih pijač je ena največjih slovenskih napak in nesreč. Najboljši zgled, kaj da lahko naredi preobilna pijača iz posameznega človeka, kakor tudi iz celega naroda, so Indijanci iz severne in južne Amerike, ki jih je preobilna pijača popolnoma uničila.

Vsa slovenska izseljena mladina bi morala med abstimente!

DRAGI MOJ SLOVENSKI DOM:

*dokler jaz živela bom,
jezik vedno bom gojila
ki ga mali me učila
bom na ukov se držala
ki slovenska hiša mi jih dala.*

ŽENSKI VESTNIK

NAŠI POGOVORI

Glavno uredništvo "Duhovnega življenja" je izročilo ključ "Ženskega Vestnika" podpisani urednici ter ji je poverilo gospodarstvo v tem tako važnem delu svojega tednika.

Drage prijateljice, znanke in neznanke!

Ta oddelek je namenjen vsem izseljenim Slovenkam, ne pa samo urednici, ki naj bi sama stresala vanj svojo modrost, vse druge pa samo poslušale in občudovale. Kaj mora biti naloga dobre urednice, pove že sama beseda: urednica naj urejuje tvarino, ki jo pošiljajo čitateljice, objavlja to, kar bi vtegnilo zanimati javnost, to pa, kar ni za javnost rešuje na druge primerne načine. Glavno besedo naj imajo torej sotrudnice, čitateljice, ne pa urednica.

Res da znamo izseljene Slovenke boljše yihteti metlo ali kuhovnico kot pero. S tem si baš služimo kruh v tujem svetu. Toda z Ženskim Vestnikom se ravno hočemo bolj usposobiti za življenski boj v tujem svetu. Zato mora biti posvečen v prvi vrsti praktičnim vprašanjem. Nas ne morejo zanimati dolgovezni članki o "emancipaciji" žensk, ki ki mislijo, da je bistvo, "ženskega vprašanja" v tem, da se oblačijo v hlače, da kade cigarete, lumpajo cele noči in pišejo knjige katerih nihče ne bere.

Zato začnjam svoje uredniško delo z vabilom na "Ženske p o g o v o r e", za katere ne rabim nobenih dolgih in učenih člankov, ljubo pa mi bo vsako skromno in najskromnejše pismo izseljene Slovenke.

Piši mi torej, draga rojakinja in razloži, kar ti srce teži. O stvari, ki bo za javnost, se bomo pogovorile tukaj, kar pa ne bo za javnost, na tisto ti odgovorim zasebno, pismeno.

Na ta način bo "Ženski Vestnik" najbolj posvečen vprašanjem, ki nas res zanimajo: vprašanju zdravja, kuhinje, šivanja, ročnih del, gospodinjstva vzgoje otrok itd. Takega ženskega vestnika potrebujemo in ga bomo imele vedno rajši.

Urednica.

SLOVENSKI ŽENSKI DOM

(Nadaljevanje)

Njihova vrednost se je izkazala na posebno sijajen način v sedanjih časih krize. Koliko imamo slučajev, ko je slovenska žena in mati, kadar zaradi krize mož ni mogel nadaljevati načrta "Amerike", šla in stopila v boj za obstanek, da kot kuharica ali sobarica vzdržuje družino dokler se časi ne izboljšajo! Slovenski rod more biti ponosen na te Slovenke! One so z dejanji pokazale, kako se rešuje žensko vprašanje: z nesebičnim požrtvovalnim in ljubezni polnim izvrševanjem dolžnosti, in več kot dolžnosti.

Potem imamo pa naša dekleta. To je najzanimivejši del ne samo slovenskega temveč slovanskega izseljenišтва sploh. Že pred krizo so se znale uveljaviti kot služkinje, kuharice in hišne. Kriza je pa njihovo veljavo znatno povečala. Spočetka je moralo mnogo družin zaradi znižanja dohodkov omejiti število in plače poslov. Mnoge so se preselile iz obširnih hiš po predmestjih v "departamente" z manj sobami in manj posli. Ali pod pritiskom krize je pozneje Argentina skoraj popolnoma omejila dohod vseljencev. S tem se je položaj naših deklet znatno poboljšal. Novi ženski posli niso več prihajali v deželo. Od dosedanjih jih je nekaj pokosila smrt, nekaj se jih je pomožilo, povpraševanje po dobrih ženskih poslih se je začelo počasi dvigati. Ker spadajo Slovenke v red po-

slov "dē primera categoria", vidimo da danes skoraj nimajo dela tisti, ki so svojčas novodošla in nezaposlena ali mesto menjajoča dekleta prehranjevali in prenočevali. Vsa naša dekleta, ki hočejo delati so zaposljena, in če hočejo menjati gospodarja, jih novo mesto takorekoč že čaka.

Tretji in zelo važen del našega izseljeništvā so naši otroci. Na mladini svet ostaja, pravijo naši južni bratje. In prav imajo! Mi se staramo ter pojdemo prej ali malo pozneje tja, odkoder ni povratka. Naš drobiž pa ostane za nami. On bo nadaljeval, kar smo mi začeli ali prevzeli po svojih starših. Mladina bo nadaljevala posamezne družine in celo skupnost.

Vsi problemi naše naselbine, in vse delo za njihovo reševanje ima samo tedaj pomen, če vpoštevamo v svojih načrtih mladino. Brez mladine so najboljši načrti obsojeni po 30 ali 40 letih na smrt.

**
*

Zakaj smo dali temle člankom naslov "Slovenski ženski dom" in zakaj smo jih postavili v naš ženski vestnik? Ker smo hoteli da dobe naši čitatelji najpred vsaj pregledno sliko o stanju slovenske naselbine v Argentini. V naslednjih člankih se pogovorimo prav podrobno o ženski strani našega izseljenskega vprašanja.

II. — Izselyena Slovenka

Iz našega kratkega uvoda smo spoznali dve važni okolnosti v življenju naših izseljencev.

Prvič: Iz prvotno nameravanega začasnega izseljenca — imigrante golondrina — se naši ljudje vsled splošnih življenskih razmer, posebno pa vsled evropske nestalnosti menjavajo v stalne izseljence. Vsak dan več "Amerike", vsak dan nova vez s tujino: vstanavljanje družin, tukaj rojeni in šolani otroci, nakupovanje zemljišč, zidanje lastnih hišic, odpiranje trgovin itd.

Drugič: naše žene in dekleta postajajo v gospodarsko-socijalno oziru najmočnejši del našega izseljenstva, katerega doslej kot posebno celote sploh nismo opažali, kaj šele upoštevali.

(Nadaljevanje sledi).

R E B U S

Da omogočimo tudi oddaljenim rojakom vdeležbo pri žrebanju lepih dobitkov, ki smo jih razpisali v zadnji številki, podaljšujemo rok za rešitev naše uganke v podobah do dne 30. septembra ob 5. pop.

Žrebanje bo javno in se bo vršilo omenjenega dne ob 5. popoldne v uredniških prostorih, Avalos 250. Na žrebanje že sedaj vabimo vse pogumne rešilce in prijatelje.

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

— BUENOS AIRES —

CENTRALA:

25 de Mayo 151—159,
Av. L. N. Alem 150

PODRUŽNICA:

Corrientes 3223/37
Mercado de Abasto

ODDELEK ZA IZSELJENCE

s svojimi pododdelki

HRANILNICA, NAKAZILA, PREKOMORSKE PREVOZNICE

Izseljenčeva pošta: Pisma iz domovine si morete dati pošiljati na naš

SLOVENSKI ODDELEK

kjer jih podignete, ali od koder Vam jih pošljemo za Vami na kamp.

SLOVENSKI IZSELJENCI NA NEMŠKEM

se morejo naročiti na "Duhovno življenje" s tem, da pošljejo naročnino na našo Centralo "Deutsch-Südamerikanische Bank, Berlin, Mohrenstrasse 20, z oznako naj se pošlje na naš tukajšnji naslov za račun

"Duhovno življenje", Buenos Aires.

Upravi "Duhovnega življenja", Buenos Aires, Rio Bamba 562.
Izvolite poslati na ogled eno številko lista na sledeče naslove:

Podpis in naslov sporočevalca:

Najboljše fotografije v Buenos Airesu ob navadnih cenah

OPTICA FOTO E. FERRO

LAVALLE 1242 — U. T. 35 - 5800

Vse foto potrebščine — 20 % popusta na optiko

ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH SESTER

v ROSARIJU, ulica BUENOS AIRES 1831

sprejema na stanovanje in hrano deklice, ki obiskujejo
notranjo ali kakšno drugo, zunanjo šolo.

Dr. JUAN ANGEL MARTINOLICH

odvetnik

U. T. 35 - 5223

MONTEVIDEO 481

ŽENSKA ROČNA DELA

Izvršujejo se točno in solidno vsa v stroko spadajoča naročila. — Med drugim: prti, risani na blagu, od \$ 2.90 naprej, žepni robci, z monogramom vred po \$ 2.80 pol ducata.

CASA EURASIA — Nueva York 3410
(ena kvadra od Avenida San Martin 6200)

Edina slovenska brivnica na Paternalu — Paz Soldan 4979 —
Se priporoča: Leopold Zavrtanik

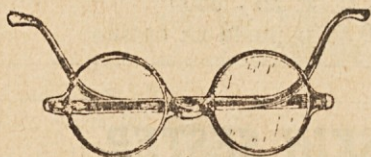
Slovenska čevljarnica
Paz Soldan 4983
Anton Saksida

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.
Priporoča se: **Sebastian Mozetič**

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

Očala, navadna \$ 2.50; z okvirjem imitacija. Karej \$ 5.—; okvir za očala \$ 2.50; stekla za očala: eno \$ 1.50, obe \$ 2.50.

Optika
TEOFILO MOUCHARD
CERRITO 378
Telefon: 35 (Lib.) - 2819

Rešitev rebusa v št. 59:

.....
.....
.....
Naslov
.....
.....

———— ZAVOD ———— SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo.
Obrnite se pismeno ali osebno na:
ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Bmé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: dokler ne uredimo poštno čekovnega računa pošiljajte naročnino Zadržni gospodarski banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Holandés, Sao Paulo, Rua (ulica) Alvares Penteado 23.

Francosko, Belgija in Luksemburg: V dogovoru smo s pariško banko slovenskih izseljencev Baruch et Cie.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandia.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

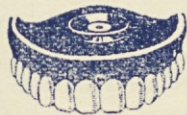
Severna Amerika: V dogovoru smo z velikim bančnim zavodom, ki ima podružnice po vseh večjih ameriških mestih.

Ameriška Slovanska, Založba Buenos Aires - Sao Paulo - Chicago
Editorial Eslavo Americana Buenos Aires - Sao Paulo - Chicago

CLINICA DENTAL DEL PLATA

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in od 14—18

Delamo brez bolečin. Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—. Zlate krone 22karatne \$ 14.—. Garantirano celotno zobovje. Brezplačna posvetovanja. Samo prvovrstno in garantirano delo. Naročniki dobe 10 % popusta, če se izkažejo pri ordinaciji z zadnjo številko našega lista.

TICHY JOSE

Klavnica — Prekajevalnica — Tovarna
klobas — Zaloga masti

Tovarna: Trellier 2251-53. U. T. 68, Mataderos 429

Prodajalna: Calle 25 de Mayo 758. U. T. 31, Retiro 4823

Podružnice: Avda. Leandro N. Alem 822

Cabildo 1386 (Belgrano) U. T. 73 - 3570.

Uredništvu DUHOVNEGA ŽIVLJENJA se je posrečilo pridobiti si veliko odličnih prijateljev in sotrudnikov iz domovine, kakor tudi iz vseh dežel, v katerih žive slovenski izseljenci.

Skupno bodo šteli vsi zvezki enega leta nad 1.800 strani. Kdor bi jih hotel vezati v knjigo, kar se bo gotovo splačalo, bo imel za neverjetno nizko ceno petih papirnih pesov konec vsakega pol leta debelo knjige z 900 (devetsto) stranmi, letno torej dve debeli in velezanimivi knjigi s skupno okrog tisoč osemsto stranmi. Ker bi bila ena sama taka knjiga odločno predebela, bomo zaključevali Duhovno življenje polletno in vsakega pol leta dodajali tudi kazalo.

Nekateri naši članki se bodo nadaljevali v mnogih številkah, tako na primer posebno naši znameniti Argentinski filmi.

Že v eni prihodnjih številok bomo začeli z izrecnim pisateljevim devoljenjem priobčevati avtoriziran prevod najboljše argentinske povesti, Hugo Wastovega "Breskvinega eveta" (Flor de durazno).

Našim cenjenim naročnicam in naročnikom zato nujno priporočamo, da skrbno hranijo vse številke našega lista, kateremu smo tudi nalašč zato dali pripravno in priročno obliko, da bo posamezne zvezke prav lahko hraniti.

Naročite naš list za svojece v domovini, ki Vas v vseh pismih povprašujejo, kako da je kaj v Argentini, ali sploh v tujini, pa jim izseljenskega življenja nikoli ne boste mogli boljše popisati, kakor je bodo popisovali naši najboljši pripovedniki.

Naročite naš list svojim sorodnikom, prijateljem in znancem izseljencem, katerih naslovov mi ne poznamo. Tako jih boste najpopolneje ohranili v stiku s slovenskim občestvom, jih za majhne žrtve stalno razveseljevali in jim brez dvoma veliko koristili.

Komur smo poslali dva izvoda te prve številke, v novi obliki, vljudno prosimo, naj odstopi en izvod svojemu prijatelju ali znancu, katerega naslova ne poznamo in mu lista nismo poslali.

Vse naročnike, čitatelje in prijatelje vljudno prosimo, da kolikor le morejo razširijo naš list, ki je odvisen samo od brezprimerne požrtvovalnosti uredništva in uprave in od naklonjenosti naših čitateljev in prijateljev. Nikakor nismo še zadovoljni z lističem, ki je že doslej iz svoje lastne moči naravnost čudovito rastel; marveč ga želimo še močno izboljšati in izpopolniti, kar pa bo le mogoče, če bo imel list zanesljivo finančno podlago, ki je moremo pričakovati samo iz vrst naših naročnikov in oglaševalcev.

Našim prijateljem po večjih slovenskih naselbinah katerihkoli dežela bo naša uprava rada poverila predstavništvo našega lista in jim bo njihovo delo po dogovoru tudi plačala. Prosimo jih, naj se javijo na: **Uprava Duhovnega življenja, 562 Río Bamba, Buenos Aires, Rep. Argentina.**